

WB109 Wat als obesitas de norm wordt?
Opdracht gemaakt door Eric-Wubbo Lameijer

Docentenversie

Suggesties voor het inzetten van het filmpje

Het filmpje wordt vooraf bekeken.

Leerdoel:

De leerlingen voeren van een gesprek over afwijkingen en de norm bij de mens en de relatie hiervan met het al dan niet ziek zijn.

Didactische opzet

De leerlingen beantwoorden de onderstaande vragen in twee- of drietallen.

Traditioneel denk je bij een ziekte aan iets dat je kan doden (bijvoorbeeld kanker). Of iets dat ervoor zorgt dat je een aantal dingen niet meer kunt doen die je normaal wel kunt doen (bijvoorbeeld zoals je je beroerd voelt als je griep hebt).

Veel ziektes worden benoemd als een ziekte omdat er sprake is van een statistische afwijking van de norm. De afwijking van de norm is reden voor een medische ingreep.

Voorbeelden hiervan zijn:

- flaporen of te grote neuzen die gerepareerd worden met plastische chirurgie;
- kinderen die te druk zijn krijgen ritalin voorgeschreven;
- mensen die in een dip zitten krijgen bijvoorbeeld prozac voorgeschreven;
- kinderen die kleiner dreigen te worden dan een gemiddelde mens worden behandeld met groeihormonen;
- dik zijn of obesitas wordt tegengegaan met diëten, liposuctie en/of maagverkleining.

Vraag 1:

- Kun je nog meer voorbeelden noemen van eigenschappen die mensen medisch proberen te corrigeren die eigenlijk helemaal geen traditionele ziekten zijn?
- Wat zijn volgens jou de voordelen en de nadelen aan dat streven naar 'perfect zijn'?

We hebben het tot nu toe over situaties die door de persoon of zijn/haar omgeving als niet ideaal worden gezien en waarvan een arts stelt dat medisch handelen nodig is. Normale mensen van 1 meter 70 wegen geen honderd kilo. Als je wel zoveel weegt dan heb je obesitas: overgewicht. En als je obesitas hebt dan ben je ziek; moet je naar de dokter.

Vraag 2:

Maar waarom ben je eigenlijk ziek als honderd kilo weegt (en 1 meter 70 lang bent)? Wanneer heb je wél en wanneer heb je níet obesitas?

Beantwoord deze vragen ook voor twee andere situaties die in vraag 1 benoemd zijn.

Reactie:

Obesitas is misschien een afwijking van de norm, maar het is ook in de traditionele betekenis ongezond: dikke mensen krijgen eerder gewrichtsproblemen, hart- en vaatziekten, en diabetes, en leven korter. Toch falen de meeste mensen die op dieet gaan, zelfs als ze gebruik maken van de kennis van deskundigen, zoals diëtisten. Maar wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat maagverkleining bijna altijd helpt. Zou je dan te dikke mensen moeten aanmoedigen om maagverkleining te ondergaan, omdat dat misschien allemaal ergere klachten later voorkomt?

Obesitas heb je als je heel veel afwijkt van het gemiddelde: gemiddeld wegen mensen van 1 meter 70 zo'n 65 kilo en dan is honderd kilo wel heel veel meer.

Dat is toch vreemd: als iedereen van 1 meter 70 honderd kilo zou wegen, dan had plots niemand obesitas meer; dan zou honderd kilo normaal zijn. Misschien lost het "probleem" van het overgewicht zo zichzelf op.

Vraag 3:

Wat vind je van de stelling dat als de mens gemiddeld honderd kilo zouden wegen dat het probleem overwicht dan is opgelost? Immers statische gezien is er geen sprake meer van een afwijking van het gemiddeld gewicht.

Plenaire nabespreking

De antwoorden van de leerlingen worden plenair besproken. De leraar besteedt met name aandacht aan de begrippen: normen, afwijkingen en ziekte.